

OPENBARE VERGADERING

D.D. 24 oktober 2017

Overeenkomst Suriname – Frankrijk

Deel 5

De heer **Belfort (A-C)**, mevrouw de voorzitter! We hebben met aandacht geluisterd naar diverse sprekers. U hebt ook vanuit de zaal mensen gehoord die in het gebied woonachtig zijn. Laat mij beginnen om te zeggen dat wij niet tegen ordening zijn. Wij zijn ook geen voorstander van criminaliteit, maar het gevoel bekruipt mij dat deze overeenkomst met de Franse slag hier hals over kop doorgedrukt wordt, en zoals het lid Bee al heeft gezegd, zonder de plaatselijke gemeenschap te addieren. Zonder eigenlijk met de traditionele gezagdragers om de tafel te gaan zitten, hebben wij hier aangehoord de leden Nading, Watamaleo, Bee, Brunswijk en ik heb diverse apps gehad van mensen uit het gebied terwijl we hier zijn. en ik kan u zeggen dat men bezorgd is. Heel bezorgd. Op papier is alles koek en ei. Altijd. De praktijk leert echter anders. Op papier gaat u altijd zien wanneer de politie aanhoudt, altijd cautiëplicht voorgehouden, terwijl in de praktijk anders wijst. Nooit cautiëplicht voorgehouden. De politie heeft nooit hardhandig opgetreden. Processenverbaal worden netjes opgemaakt, politie proza. Wij komen uit de praktijk. Wij weten precies hoe het voelt op het veld. Wat het veld te zeggen heeft. Wat hier gaande is, is iets heel ernstigs. Dat aan één kant van Suriname, een grenskant, het lijkt alsof de bewoners daar aan hun lot worden overgelaten. Komt erbij kijken dat de burens last hebben van criminaliteit en het moet zo heten dat de mensen van het grensstadje de *bun man* zijn, terwijl wij weten dat *ala meti e nyan a kasaba, ma na konkoni e tyari a nen*. Onze burens worden overspoeld door buitenlanders. Chinezen, Haïtianen, contrabande, drugssmokkel noem maar op. Onlangs is er een internationale bende opgerold in Frankrijk en de wortel leidt tot Suriname. Over de Marowijnerivier gaat veel naar onze Franse burens, terwijl wij weten dat de mensen die daar vertoeven - ik heb in mijn jongere jaren ook enkele jaren in St. Laurent gewoond - weten precies hoe het voelt om daar te zijn, uit nood zoekende naar een stukje bestaan. Zo hebben wij daar mensen die dag en nacht hosselen op de rivier om een stukje brood op tafel te kunnen leggen voor hun gezinnen. Niet ver van Papatam, Malinda kondre gaat u zien geen water, geen licht. Gaat u kijken onder welke omstandigheden de mensen daar moeten surviven. En straks is heel Albina overruled, wat eigenlijk de reden was voor de nu heersende coalitie partner NDP om dit zelfde verdrag te bekritisieren. Nu horen wij een heel andere zachte toon alsof er andere omstandigheden aan de orde zijn, terwijl in het westen honderden kilo's cocaïne de Surinaamse grens binnenkomen, de controlepost daar op Coronie niet meer functioneert, diverse buitenlanders de Corantijnrivier oversteken via de backtrack-route om straks naar onze oostenburens te gaan en cocaïne, contrabande, alles. Moet het heten straks dat de mensen van Albina die zaken over de Marowijne rivier brengen. En dan gaat u zien. En dan gaat u meemaken. Wat mevrouw Nading heeft gezegd is slechts een druppel, een speldenkop. Mensen komen van buiten en gaan daar rotzooien bij onze oostenburens en wie gaat de schuldige zijn? De Albinezen. De Moengonezen. Dan gaat u merken hoe hardhandig onze Franse burens zullen optreden tegen de mensen die daar een normale hoesel doen, een normaal bestaan willen hebben. Dan gaat u zien. Dan gaat die *overruling* komen van de Franse gendarmerie. De mensen in de huizen zullen geen rust hebben, want het zal heten de Albinezen zijn gaan roven daar in St.

Laurent, terwijl er anderen zijn die daar zijn gegaan en dan gaat dit gebruikt worden. Dit wat wij vandaag zullen aannemen. Ik zal niet voorstemmen. Dit wat straks in het huis van het volk... Een aantal van die Albinezen hebben met vlaggen gewapperd daar en nu worden ze eigenlijk aan hun lot overgelaten en dat is heel pijnlijk. Heel pijnlijk als wij kijken wat daar in het oosten gebeurt. Het is een grensstadje. We grenzen aan Europa. Als wij kijken naar het westen hoe alles zo normaal gaat. Zelfde situatie. Het zuiden van Suriname krioelt van die Braziliaanse geweldenaars. Ze doen alles eraan om de hardwerkende Surinamers daar op de goudvelden... Ze hebben al zoveel moorden gepleegd, maar het moet heten straks de Albinezen, Moengonezen en de mensen uit het oosten die gaan in Frans-Guyana roven en allerlei contrabande daar brengen. Dan gaat dit gebruikt worden tegen de mensen. Daarom heeft mevrouw Nading gezegd zonder die overeenkomst gebeurt het al. Boten worden in beslag genomen, middendoor gezaagd. Dan moet u nagaan wat zo een boot kost. Wat kost een buitenboordmotor. Weet u hoeveel buitenboordmotors op de bodem van de Marowijne rivier zijn? Zonder deze overeenkomst. Weet u hoeveel mensen zitten daar in de gevangenis in Frans-Guyana? Ik ben daar geweest. Het systeem heb ik gezien. Waarom kan de Surinaamse regering al die jongemannen en jonge vrouwen daar niet rekruteren. Vraag aan onze oosterburen. We willen toch samenwerking? Train de mensen voor ons. Geef u ons tools om daar het zaakje in toom te houden, controle uit te oefenen. Ik heb tig aantal keren geprobeerd om het complex daar naast het Ronny Brunswijk stadion in orde te krijgen, waar het politiebureau zou zijn. Gaat u kijken hoog wief. Het was alsof ik tegen de bierkaai moest vechten. Obstakels en obstakels. Alles wat van het oosten is, wordt eigenlijk stiefmoederlijk behandeld. Wanneer het tijd is om de mensen zo ver te krijgen om te gaan stemmen dan is het een andere taal. Op dit moment zijn de mensen in rep en roer, want er wordt op het veld gezegd *den man libi unu abra gi den* Fransman. Ik heb u een schets gegeven. De mensen hebben hier een aantal dingen gezegd dat de praktijk uitwijst.

We kunnen altijd nog dingen beredeneren, bediscussiëren, dat is theorie. Maar wanneer er geroofd is in Frans-Guyana dan gaat u zien, de zes politiemannen niet equipe daar in Albina. Dan gaat u die *overruling* zien van de Fransen, want dan gaat het heten ze hebben geroofd in de nacht, zijn de grens overgestoken. Dus het zijn Albinezen terwijl het andere mensen zijn. de praktijk leert het.

Het lid Bee heeft een aantal feiten hier aangekaart die in het verleden gebeurd zijn. Als wij niet oppassen dan kan het alle kanten uitgaan straks in het oosten en dan zitten wij hier in Paramaribo om te zeggen ja, *meki den feti a no mi, na den dyuka*. Zo wordt het gezegd. We moeten heel voorzichtig zijn want dit waarmee wij nu bezig zijn - we zijn voornemens te ondertekenen, goed te keuren - gaat een staart hebben straks. Al die hosselaars daar langs de Marowijnerivier. Als men straks wil dat dat zaakje daar wordt opgedoekt dan gaat u zien hoe er gewerkt zal worden. De praktijk zal anders uitwijzen straks, maar ik ga niet meewerken aan dit ding. Ik begin vooraf te zeggen, omdat ik de praktijk ken. Ik ken Albina. Ik heb in mijn jongere jaren daar gewoond, vaak aan de overkant vertoefd. Ik heb nog steeds familie daar die ook aan de overkant wonen. Dus wij kennen de situatie en wij zijn niet eens hiermee, omdat de praktijk daar is en de mensen zijn ontevreden. Nu al wordt het gezegd *na NDP o seni den man kon na unu tapu*. Nu wordt het al gezegd in het veld. Ik krijg die apps en het is vervelend om dat aan te horen en dat niet door te geven. Vandaar dat ik de dingen zeg. De praktijk zal anders uitwijzen. Albina is sinds jaar en dag zo. Altijd stiefmoederlijk behandeld vanuit de centrale overheid. Het oosten, eens zo een mooie plaats...

De **Voorzitter**: maar kunt u misschien terug gaan naar de overeenkomst.

De heer **Belfort (A-C)**, vervolgende: mevrouw de voorzitter! Maar daarover praat ik.

De **Voorzitter**: Neen, ik hoor u over Albina praten, maar die overeenkomst gaat niet over Albina.

De heer **Belfort (A-C)**, vervolgende: mevrouw de voorzitter! Albina is helemaal overgenomen door die overeenkomst. 2 km landinwaarts. Daarover praat ik toch. Hoe kan ik over die overeenkomst praten en Albina niet noemen, terwijl het 2 km landinwaarts is.

De **Voorzitter**: Ik kijk naar mijn tijd en wij hebben wat afspraken gemaakt. Dus zolang u praat over de overeenkomst gaat u me niet horen, maar u vertelt over uw jeugd in Albina. Oké, maar daar gaat het niet over. Dus ik vraag om even terug te komen naar de overeenkomst.

De heer **Belfort (A-C)**, vervolgende: mevrouw de voorzitter! Het valt mij steeds op – niet om wat hoor – elke keer als ik hier kom is het alsof ik zaken aanhaal die buiten de orde zijn. Ik praat over Albina, die overeenkomst behelst Albina. Ik praat niet over vreemde dingen. Al die apps die ik krijg, komen toch vanuit het gebied? De mensen die langs de Marowijnerivier hun bestaan vinden die appen mij toch, voorzitter? Al die taxi chauffeurs daar zijn in rep en roer. Waarover moet ik dan praten.

Papatam is helemaal ingenomen hierdoor. Ik moet dan daarover praten. Galibi is helemaal overgenomen hierdoor. Moet ik dan niet over Galibi praten? Moet ik niet over Albina? Moet ik niet over Papatam praten? Het is 2 km landinwaarts. Mijns inziens zou het beter zijn om conform artikel 9... het staat hier. Ik ga het lezen: 'elk der partijen mag de samenwerking geheel of gedeeltelijk afwijzen of die verbinden aan bepaalde voorwaarden als zij van mening is dat dat verzoek tot of de verwezenlijking van een operatie de soevereiniteit, veiligheid, openbare orde, regels betreffende organisatie enzovoorts'. Dit behelst een stukje veiligheid, een stukje soevereiniteit prijsgeven. Daarom praat ik over deze zaken. Het is een stukje soevereiniteit prijsgeven. Albina met al zijn inwoners prijsgeven. Papatam met al zijn inwoners prijsgeven. De vrijheid van Albina prijsgeven. De veiligheid van Albina prijsgeven. Jij als regering je bent niet in staat de veiligheid te garanderen in Albina. Dat ben je bezig te doen eigenlijk. Dat bent u bezig te doen om alles daar prijs te geven, want u wil niet investeren in de veiligheid als een staat. U wil niet investeren in het onderwijs als staat en dan is het gemakkelijk om te zeggen ik ga een overeenkomst aan. Mijnheer Fransman neem alles over en ik zet twee politiemannen daar en je komt met een peloton of een bataljon aan politiemacht en ja het heet samenwerking want twee Surinaamse politiemannen die heel slecht bewapend zijn, zijn op patrouille met een peloton dan wel een bataljon aan Franse gendarmerie. En dan moet het straks heten samenwerking. Daarom heeft mevrouw Watamaleo deze zaken aangehaald. Daarom heeft mevrouw Nading de dingen aangehaald. Zij zijn toch regelmatig daar in het gebied. Daarom heeft mijnheer Bee die dingen aangehaald, omdat dat ook de praktijk uitwijst. Zonder deze overeenkomst is men al zover

gegaan laat staan hiermee. Zonder die overeenkomst is men al bezig. Boten in beslag genomen, middendoor gezaagd. Buitenboord machine op de bodem van de Marowijnrivier. Je investering is naar de maan. Zonder deze overeenkomst en straks met deze overeenkomst is allemaal theorie wat hier is neergepend. Ik ben praktijkman geweest met een scala aan ervaring wat de praktijk leert. Dus ik weet wat er gebeurt straks met onze mensen daar. Als we aan de andere kant kijken, vanwaar komt die criminaliteit? Vanwaar komt die cocaïne die naar Frans-Guyana gaat. Vanwaar komt de cocaïne die aan de monding van de Suriname rivier is gevonden. De kustwacht van Amerika en Trinidad zijn helemaal hier geweest, toch? Straks met dit, is een bende weer opgerold in Frankrijk en men zegt die komt van Suriname en die moet van Albina zijn. Dan gaat u merken wie de gendarmerie is. Er is niet zo lang terug een grote bankoverval geweest in Frans-Guyana. Men vermoedt dat het Surinamers zijn. Straks gaat u merken wanneer dit goedgekeurd is dan hebt u ze eigenlijk alle macht gegeven om met groot machtsvertoon daar de bevolking het leven zuur te maken, terwijl je er andere mensen zijn waar hun contrabande aan de man willen brengen, hun contrabande via de import van Frans-Guyana naar Europa willen vervoeren of hebben vervoerd en dan gaat de bevolking van het oosten de tol betalen. Zo simpel is het. Daarom zeg ik het lijkt alsof de mensen in het oosten geen normaal bestaan mogen lijden. En we zien dat ook in het zuiden gebeuren, want zoals het gezegd wordt *na den dyuka*. Dat is het. Dat wordt gezegd. Laten we de dingen zeggen zoals ze zijn. We moeten durven de dingen te zeggen zoals ze zijn. Dat wordt op het veld gezegd. Wanneer mensen hier komen naar de stad om een bestaan te vinden *san den dyuka en kon du na foto*. Dat wordt gezegd. Laten we elkaar in de ogen kijken en de dingen zeggen zoals ze worden gezegd. *Dati na praktijk. Dati na strati taki*. En nu gaat u de mensen aan de ketting zetten met een overeenkomst. *Beri en gi den ini den baka now want den stem kaba*. Dat is aan de orde. De mensen zijn in rep en roer. Weet u hoeveel apps ik daarnet heb gehad van de plaatselijke bevolking. Ik heb zelf familieleden die de route onderhouden. *San o psa nanga unu now*. Gewapende buitenlanders gaan patrouilleren. Ik ga besluiten om te zeggen ik ben blij dat de mensen weten wie allemaal hier straks voor gaan stemmen. Ik ben heel blij. Zodat ze zien dat bepaalde mensen met maskers rondlopen. Ik ben heel blij dat straks de bevolking die daar is om een normaal bestaan te hebben, te hosselen, gaat weten wie allemaal ze eigenlijk het leven zuur zullen laten maken straks. Ik ben heel blij dat de mensen dat zullen weten. Ik zeg u er gaan rare dingen gebeuren en daarvoor vrees ik. De mensen hebben het al heel moeilijk genoeg daar in het oosten. De centrale regering laat de mensen aan hun lot over. Het leven is nu zwaar voor de mensen.

De **Voorzitter**: Lid Belfort kunt u afronden.

De heer **Belfort (A-C)**, vervolgende: mevrouw de voorzitter! Het leven is heel zwaar voor de mensen. Ik besluit.

De **Voorzitter**: kunt u afronden?

De heer **Belfort (A-C)**, vervolgende: mevrouw de voorzitter! Ja, ik besluit.

De **Voorzitter**: u heeft interrupties.

De heer **Sapoen (PL)**, interrumpende: mevrouw de voorzitter! Ik kan begrijpen de vrees die me name van uit de ABOP-fractie terecht dan wel onterecht wordt geopperd ten aanzien van de overeenkomst, dit verdrag. Het geachte lid Belfort, en ik denk een aantal andere sprekers hebben bij herhaling los van deze overeenkomst gewag gemaakt van een aantal feiten. Dat kan ik van deze kant uit niet zo goed toetsen natuurlijk, zaken die zich afspelen in het oosten des land Albina enzovoorts, in het Marowijne gebied waarbij er excessief, buiten proportioneel politiegeweld aan te pas komt naar Surinaamse onderdanen toe. Nogmaals ik kan die gedragingen niet toetsen van deze plaats uit, maar het is wel ernstig genoeg naar mijn gevoel wanneer zulke gedragingen plaatsvinden onder supervisie van de Franse justitiële autoriteiten zoals dat wordt geopperd. Vandaar dat ik die regering toch wil vragen heel ernstig daarnaar te kijken. Zijn er in de afgelopen periode afgezien van wat wij zo los/vast uit de pers vernemen wel van dat soort gedragingen bekend en wat is er daarmee gedaan? Wordt er daartegen ook opgetreden al dan niet. Dit is wel ernstig genoeg los van de reikwijdte van deze overeenkomst.

De heer **Waterberg (BEP)**, interrumpende: mevrouw de voorzitter! Iedereen brengt zijn gedachte naar voren zoals hij dat wil. Maar ik wil toch dat we een beetje voorzichtig zijn als we praten over de bevolking van Moengo, Albina zeg maar Marowijne, dat eigenlijk bijna 100% van die bevolking in principe bang moet zijn voor een politiemans of voor een gendarmerie. Ik denk niet dat 100% van onze mensen in criminele zaken zit aan de kant van de Marowijne, maar misschien een kleine 1, 2%. Dus die moet zijn en ik denk niet dat de rest van de bevolking bang moet zijn voor de politie.

De heer **Brunswijk (A-C)**, interrumpende: mevrouw de voorzitter! Ik wil het geachte lid vragen of hij bekend is met de Operatie Anaconda van de Fransen toen. Alleen dat kleine gedeelte mag bang zijn en het grootste gedeelte niet. Ik wil ook aan de spreker vragen of hij bekend is met wat mevrouw Nading naar voren heeft gebracht dat boten in tweeën worden gezaagd, alle buitenboordmotoren, alles wat in de boot is, gaat naar de bodem van de rivier. Er gebeurt een aantal dingen daar. Wanneer mensen hier denken dat we niet willen; niet dat we niet willen, maar we hebben ervaring met de handelwijze van de Fransen. Daarom zijn er dingen hier gezegd. Maar men denkt dat die mensen bang zijn. De mensen zijn niet bang. We willen ordening hebben en wanneer je zegt van 2 km; ik zou het niet eens km noemen. Als we samenwerken met de Fransen dan werken we samen met de Fransen. Ze willen eenmaal naar Paramaribo komen, maar wanneer je zegt uitsluitend een gebied. Dat brengt die problemen, omdat het alleen in Marowijne...daar zitten die criminelen. Zo ziet men het, maar het is niet zo in werkelijkheid. Dus het is iets wat wij goed willen maken. We willen ordening. We willen ook dat er investeringen daar gedaan worden, maar wanneer er geen veiligheid ergens is, krijg je geen investeerders. Dat heb ik altijd gezegd, maar wanneer men Marowijne alleen neemt *dan yu si a etiket san den e plak. Ja, na den busikondre sma*. Dat zijn de dingen die wij eigenlijk eerst willen clearen voordat wij zeggen *ai a sani ben bun*. Daarom zeg ik *mi no man go dan mi taki ja*, ik stem voor, omdat *unu no taki nanga den kaptan, unu no taki nanga den pikin hoeselman san e*

abra go na Frans sey e go seri den sani enzovoorts. *unu no taki nanga den sma*. Dus dat zijn de dingen. Als de regering eerst met alle mensen had gesproken *fu leg den* uit *dati* dit is het systeem dan was er geen vuiltje aan de lucht. De ABOP-fractie is niet tegen ontwikkeling en ook niet tegen ordening, maar de handelwijze van de Fransen; wij hebben ervaring. Ik woon vlak daar. Ik zie alles. Elke dag krijg ik die klachten. Daarom heb ik gevraagd of de spreker bekend is met de Operatie Anaconda.

De heer **Bee (A-C)**, interrumperende: mevrouw de voorzitter! Ik wil datgene wat het lid Brunswijk naar voren heeft gebracht als lid van de commissie concreet voorstellen om in plaats van artikel 1 dat laatste gedeelte handelende over die 2 km te vervangen door totaal Surinaams grondgebied. Dan hebben we ervoor gezorgd dat de indruk die gewekt wordt alsof criminelen in Marowijne wonen die lading dan kan dekken. Verder zou ik de minister van Justitie en Politie willen vragen naar een breakdown van de criminaliteit daar in het district van de afgelopen vijf jaren, want gelooft u mij wanneer ik in Albina ben, Marowijne voel ik mij veiliger dan in Paramaribo. We weten dat er een minder mooie periode was voor het district en dat wordt steeds aangehouden alsof Albina nog steeds onveilig is. De situatie is heel vredig daar. Zij die het niet weten, leven nog het met beeld van oorlog tijd, maar dat is het niet. Laat de minister ons helpen om eruit te komen met cijfers, de criminaliteitssituatie in Albina met het parlement te delen.

De **Voorzitter**: Ik wil de leden wel even in herinnering brengen dat wij een grensverdrag bespreken. En een grensverdrag - en dan kan je gaan discussiëren met elkaar over is de grens alleen de rivier, is hij 5 m aan de overkant van de rivier - gaat over een grens. Het gaat niet over heel Suriname. Het gaat niet over criminaliteit van mensen aan de grens. Het gaat over een grens en bij elke grens heb je dat vraagstuk en of die criminelen nou uit Nickerie waren gekomen Paramaribo/Albina, het doet er niet toe. Het gaat erover dat zij oversteken. Of ze uit Cayenne zijn gekomen om over te steken naar Suriname. Dat is niet het punt. Het verdrag is een grensverdrag. Dus als je iets wil veranderen zou je hoogstens kunnen zeggen haal die 2 km weg, maar je kan niet het heel land eronder brengen, omdat het een grensverdrag is. Dus dat is wat ik aan de leden vraag, want ik zie dat de discussies steeds verder gaat. Het lijkt bijna alsof we de criminaliteit bespreken of criminele mensen van Albina. Dat bespreken wij niet. Wij weten niet wie die criminelen zijn. Het interesseert ons niet als ze uit Guyana waren gekomen en overgestoken, maar het gaat om een grensverdrag. Daar wil ik de leden aan herinneren. Daar wil ik me ook aan houden. Neen, ik ben als voorzitter bezig u allen terug te brengen naar de orde, omdat ik luister en ik zie dat de discussie zich steeds verder voortbeweegt, maar het is een emotionele discussie die specifiek gericht is, natuurlijk opgepakt wordt door bepaalde mensen. Maar laten we terugkomen naar het bespreken van een grensverdrag. U weet dat ik een van de mensen ben die ook tegen de manier is geweest waarop... en nog steeds ben ik niet happy met de formulering, maar we moeten zakelijk erover praten wat we ermee doen. Er zijn voorstellen aangehaald. Ik hoor niemand daarover praten. Lid Santokhi heeft gezegd je kan artikel 9 gebruiken. Lid B heeft gezegd haal dat weg. Laten wij daarover praten. Hoe gaan we oplossen... We willen het ratificeren, omdat we verder willen met Frankrijk. Ik denk dat bijna iedereen dat heeft gezegd. Hoe gaan we zorgen dat het ratificeren geen problemen voor ons veroorzaakt. Dat moet de discussie zijn en niet de criminaliteit is hier aan de orde op zich. Ik vraag u daarmee rekening te houden.

De heer **Asadang (NDP)**, interrumperende: mevrouw de voorzitter! We hebben het geachte lid Belfort gehoord. Ik wil niet in polemieken treden, maar wat ik wil vragen, na ratificatie van deze wet na aanneming vandaag is het alleen dat er ... ,want er wordt alleen gesproken over veiligheid, zijn er andere zaken die van belang zullen zijn voor Surinamers aan deze kant van de rivier en mensen die op Frans-Guyane bodem wonen, maar hun roots hebben in Suriname. En ook zij die over en weer, Suriname en Frans-Guyana af en aan doen. Ik stel deze vraag. Ik denk dat wij echt de focus leggen op de veiligheidssituaties. Goed, maar zijn er andere dingen die meegenomen of nadat dit genomen wordt, zijn er andere zaken van regeringszijde die ook ter discussie zullen komen met de Frans-Guyanezen.

De heer **Belfort (A-C)**, vervolgende: mevrouw de voorzitter! Voor wat het lid Sapoen heeft geëntameerd, de vrees van ABOPO. Ik praat niet in termen van ABOP, in termen van de plaatselijke gemeenschap van Albina en omgeving tot helemaal stroomopwaarts. Daarover praat ik. Het gaat niet over een vrees van ABOP'ers. Het gaat over de bevolking langs de Marowijnerivier. Vanaf Galibi tot bovenop. Daarover gaat het. Dus wij zijn niet bevreesd. Ik breng alleen maar naar voren de mening van de plaatselijke bevolking. Dat ben ik aan het doen. Dus ik hoop dat het duidelijk is want ik ben begonnen met: wij zijn niet tegen ordening en wij zijn geen voorstander van criminaliteit.

Het lid Bee heeft ook gezegd op Albina voelt hij zich veiliger. Ik ben vaak daar. Ik overnacht zelf op Papatam zonder problemen. Ik heb het erover dat straks mensen van andere gebieden – en ik neem gelijk de vraag van het geachte lid Waterberg mee... en ik heb ook aangegeven dat die cocaïne straks van andere gebieden over de Marowijnerivier zal gaan. Mensen gaan daar roven en de grens oversteken en s morgens gaat u dan - waar het lid Brunswijk het heeft over Operatie Anaconda - merken hoe de Franse gendarmerie te werk zal gaan, terwijl er anderen zijn geweest. Dan heb ik gezegd *a la meti e nyan a kasaba*, maar na *koni koni wan e tyari a nen*. Dus de plaatselijke bevolking is normaal aan haar doen en laten daar gaat hen en weer over de Marowijne rivier zoals eeuwen geleden al het geval was, maar anderen zullen komen en dan gaat u zien wat mevrouw Nading heeft gezegd. Die boten zullen in beslag genomen worden en middendoor gezaagd. Niemand gaat meer de rivier op. Met andere woorden die hosselaars daar die brood op tafel willen leggen voor hun kinderen die zullen moeten stikken. Die mannen gaan de hele rivier bezetten; met die drie, vier, vijf, zes politiemannen met vuist vuurwapens daar? Daarover gaat het. En ik geef het lid Waterberg gelijk, want de mensen daar zijn niet de criminelen, maar misschien twee, drie mensen van Albina die met criminele gedachten lopen. De criminelen wonen niet daar. Ze komen, doen hun ding en gaan weg. De plaatselijke bevolking die daar dag en nacht hosselt die denkt niet aan criminaliteit. Die denkt: ik moet mijn waar, mijn groenten, aardvruchten naar de overkant brengen. Ik verdien mijn euro want het Surinaams geld is verwaterd. Ik kom terug, ik wissel en ik kan mijn gezin verzorgen. Ik heb het niet over die mensen. De criminelen die van heinde en verre gaan komen en de situatie zullen laten escaleren. en de Franse gendarmerie die in grote getalen daar zal overnemen. Daarover heb ik het. Dat is de rode draad in mijn betoog. Ik hoop dat ik daarmee ook de vraag van het lid Waterberg heb beantwoord en over Operatie Anaconda. De vraag van het lid Brunswijk had het ook aangehaald. Ik heb van Operatie Anaconda gehoord, maar haar niet meegemaakt. Ze is een verschrikkelijk ding en ze gaat weet tot leven komen straks. Dit gaat Anaconda legaliseren zoals men nu bezig is

die vreemdelingen hier te legaliseren om drie duizend en zes honderd US dollar te betalen voor een verblijfsvergunning. Uitpersen van de vreemdelingen. Dit gaat Operatie Anaconda tot leven roepen en legaliseren. De bewoners van Albina en omgeving van Galibi die daar al jaren of eeuwen aan visvangst doen en aan de overkant familie hebben, zullen hun familie niet meer kunnen bezoeken, want Operatie Anaconda gaat ervoor zorgen dat de Marowijne rivier ‘vergift’ gaat zijn voor de plaatselijke bevolking. Daarover heeft mevrouw Nading het. Ze wonen daar, ze weten precies. Ze kunnen alles vertellen. Ik ben niet bezig hier toneel op te voeren. Ik ben bezig met de naakte waarheid. Dit gaat slechts een stuk papier zijn en gaat alle handelingen van Operatie Anaconda en alle andere verrichtingen van de gendarmerie legaal laten worden. Daarover gaat het. Vandaar dat ik zeg de plaatselijke bevolking is op dit moment in rep en roer. Daarom heb ik aangehaald dat ik blij ben dat wij weten straks wie allemaal voor gaan stemmen om Operatie Anaconda te legaliseren, zodat ze geen rust meer zullen hebben. De vraag van het lid Asadang wil ik doorgeleiden naar de regering en ik hoop ook dat de minister van Justitie en Politie met die data komt om ons aan te tonen hoe erg is het gesteld met de criminaliteit, of hoeveel dingen daar gebeuren, hoeveel mensen dagelijks worden aangehouden daar.

De **Voorzitter**: Lid Belfort, dit gaat niet over de criminaliteit. Het gaat over een grensverdrag.

De heer **Belfort (A-C)**, vervolgende: mevrouw de voorzitter! De vragen zijn aan mij gesteld. Ik ben bezig te beantwoorden. Dit is veel belangrijker. Na vandaag gaat u Operatie Anaconda zien. Een heel ernstige situatie in het oosten straks. Nergens anders in Suriname gaat dat gebeuren. Waar de inheemsen wonen, waar de marrons wonen daar mag het gebeuren. Ik dank u wel!

De **Voorzitter**: U gaat absoluut niet het lid interrumpen. Lid Misiekaba punt van orde.

De heer **Misiekaba (NDP)**, vraagt het woord voor een punt van orde: mevrouw de voorzitter! Ik vraag een punt van orde, omdat ik natuurlijk de voorzitter van de Commissie van Rapporteurs ben, om twee zaken die te maken hebben met de orde aan u voor te leggen. Ten eerste, mijn fractie neemt afstand van wat ik noem een poging om een bevriende natie hier neer te zetten als een agressor. De leden Nading en Bee – ik weet niet over lid Brunswijk – verschillende leden hebben aangegeven dat er excessen zijn. We weten het. Ik ben tweemaandelijks in Albina. Het zijn dingen die gebeuren. We zijn niet altijd eens en ik heb ook in mijn betoog aangegeven dat er excessen zijn met de manier hoe die gendarmerie optreedt, maar ook de Surinaamse politie. We zijn niet altijd eens. Na de interventie van het lid Nading ben ik opgestaan en heb gezegd regering lid Nading praat uit ervaring. Ze komt uit dat gebied. Neemt u dat mee in uw beantwoording. Om hier een bevriende natie al agressor neer te zetten; mijn fractie neemt afstand daarvan.

Ten tweede; er zijn in elke gemeenschap in Paramaribo hebben wij dat, in Nickerie Commewijne, maar ook in Marowijne, een klein deel van die samenleving in de *crime* gaat en voor overlast zorgt. Dat is overal zo. Ook in Marowijne. Het grootste deel van de mensen daar, heb ik ook mijn betoog gezegd, zijn gewoon bezig met hun dagelijkse dingen *fu den sma kan libi*

den libi en de enkelingen die daar problemen geven, die moeten aangepakt worden. De meeste mensen willen die ordening en willen ontwikkeling en daarvoor gaan we. En iedereen heeft dat gezegd hier. Laten we dat doen.

De **Voorzitter**: We hebben in het parlement natuurlijk verschillende mensen die op verschillende manieren hun bijdrage leveren. Ik heb het lid vele malen tot de orde moeten roepen om verschillende redenen. Ik denk dat hij het politieoptreden op de rivier heeft besproken zoals anderen, de misstanden. Hij heeft inderdaad een dunne grens gelopen, maar naar mijn mening heeft hij niet expliciet een bevriende natie ervan beschuldigd als agressor op te treden. Ik denk dat wat hij heeft gezegd, is dat de politie van een bevriende natie regelmatig zijn boekje te buiten gaat, agressief optreedt. Ik kan dat verder niet controleren. Dus dat is zijn mening. Er zijn verschillende leden die dat hebben gezegd en dat is hun zorgpunt. Ik heb echt zitten luisteren met hetzelfde in gedachten als lid Misiekaba, maar de grens van wat er is gelopen bij het -natuurlijk niet altijd prettig aandoend betoog - was voor mij nog geen reden om te zeggen dat het lid heeft gezegd dat de natie aan onze burens een agressor is. Dat heeft hij mijns inziens niet gezegd. Maar ik ben wel blij met de interventie van lid Misiekaba dat het bij hem zo is overgekomen en dat hij zich -en niet alleen hij die hele fractie en ik me er ook - van distantieer als dat zo zou zijn overgekomen. Bij mijn luisteren had ik het gevoel dat het lid de grens net niet is gepasseerd.

De heer **Brunswijk (A-C)**, vraagt het woord voor een punt van orde: mevrouw de voorzitter! In feite hoeft het niet meer want alles wat ik wilde zeggen heeft u al gezegd.

De **Voorzitter**: let wel wat ik heb gezegd: ik begrijp lid Misiekaba. Ik ben met hem eens en we distantiëren ons van als er waar dan ook dat zo zou zijn overkomen. Bij mij, tijdens het luisteren heb ik niet die overschrijding van die grens. Het was inderdaad niet altijd aangenaam, maar dat is niet iets waar ik iets aan kan doen. Dat is de verantwoordelijkheid van het lid zelf.

De heer **Brunswijk (A-C)**, interrumperende: mevrouw de voorzitter! Ik ga afzien, omdat er al heel veel is gezegd en ik wil niet in herhaling treden. Als ik misschien na de minister wat moet zeggen, dan kom ik aan de beurt.

De **Voorzitter**: Dan hebben we de ronde gehad voor het parlement. Er is inderdaad veel gezegd. Misschien is bijna alles gezegd, maar wat ik misschien toch meer had willen horen, is zoals van sommige leden... Jarenlang hadden we een probleem met eigenlijk een ding die 2 km. Lid Misiekaba heeft uitgelegd. Een of twee leden hebben een voorstel gedaan. Ik ga kort schorsen. Weet u waarom? Voordat de minister antwoordt, kort, wil ik wel horen wat onze oplossing is, want ik heb als voorzitter een oplossing gepresenteerd aan de fracties. We hebben erover gepraat. Er is de nadruk op gelegd dat artikel 9 zelfs meer mogelijkheden geeft dan wat we hebben aangegeven. Als er nog steeds bedenkingen zijn over hoe het optreden is en hoe je zaken zo goed mogelijk wil formuleren. Laten we een voorstel doen om dat aan te passen in de wet. Ik denk dat verder alles is gezegd wat er te zeggen viel. Dus ik ga schorsen en daarna komt de minister aan

het woord en ik ga daarna met u afspreken dat we kort de tijd krijgen om daar nog op te reageren.

De vergadering wordt geschorst.

Einde deel 5
Vervolg op deel 6